

Слободан Шнајдер и Ласло Вегел пред публиком

28.09.2021 • 11:31 > 11:34
Извор: Dnevnik.rs

Романи „Доба мједи“ Слободана Шнајдера и „Несахрањена прошлост“ Ласла Вегела, два издања новосадске „Академске књиге“, представљени су на броду „Цепелин“ у присуству оба аутора, угледних књижевника, и дугогодишњих познатика, што је у овим пандемијским временима допринело утиску о правој ексклузивности те књижевне вечери.

Разговор је водила књижевна критичарка Владислава Гордић, која је истакла да се оба писца препознају као аутори чије опусе већ и квантитавино надмашује критичка рецелција о њиховим делима. О романима, али у доброј мери и њиховим ауторима, будући да се ради о аутобиографским делима, говорили су писац Радослав Петковић и редитељ Желимир Жилник.

Фото: Dnevnik (Branislav Lučić)

Вегелов роман „Несахрањена прошлост“, објављен 2019. у преводу Арпада Вицка, већ у поднаслову упућује да је то аутобиографско дело. Починье с даном ауторовог рођења, описује историју три генерације Вегела.

Личну историју, али и ону коју су створила бурна времена у два турбулентна века у Европи, описује и Слободан Шнајдер у роману „Доба мједи“, објављеном први пут 2015. у Хрватској, а сада први пут и у Србији. Примећујући да се у освртима на ратове углавном пише о посттрауматским последицама, Радослав Петковић је напоменуо да ће нам у роману „Доба мједи“ бити речено много о предтрауматским стањима, о нерођеном бићу, које не зна да ли ће му насумичност историјских догађаја заправо икада дозволити да закорачи у живот.

Петковић се послужио реченицом „Тако је мој отац одбауљао у социјализам“ из аутобиографског Вегеловог романа, сматрајући да се реч одбауљао савршено односи на јунаке и Вегела и Шнајдера, јер они заиста бауљају кроз ударце историје, трудећи се да се некако сачувају. Јунаке ових романа, како додаје Петковић, у великој мери мучи и питање моралног избора. Указујући на то, Петковић навео да је најхеројскије дело јунака „Доба мједи“ Кемпфа било пребећи, променити страну у рату. То захтева велику храброст, истиче Петковић, уз изнесу констатацију да Шнајдер дехероизује свог јунака.

- С великим интересовањем сам узео да читам Вегелову књигу, и већ после неколико одељака имао сам утисак да се ради о једном делу које је директно и храбро. Вегел је писао без рукавица, о себи, својој фамилији, и разуме се, о мањинској мађарској заједници у Војводини. Писао је овом нашем граду, о Новом Саду, о Србобану, овим просторима, и писао је практично о историји коју смо ми старији, заједно са њим, на неки начин пролазили – изнео је редитељ Желимир Жилник своје утиске, додајући да је због тога још пажљивије читао овај Вегелов роман.

И сам сведок свега што је настајало, дешавало се, и нестајало у Новом Саду, Жилник се присећао рада на Трибини младих са Вегелом, тадашњих догађаја, људи који су обликовали културни живот, и атмосфере која је произвела, између осталог, и авангардни часопис „Уј симпозион“ који је поменуо. С личним увидом у оно о чему Вегел приповеда, Жилник је помно читао његов роман.

На један врло литераран начин, како Жилник примећује, Вегел је фактички у своју биографију укључио и претходне три генерације својих деда и баба, својих родитеља, и своју генерацију. Читајући о томе, Жилник примећује да ми као већинска нација ниједном нисмо били свесни колико су ти наши суграђани фактички били дубоко обележени. Три генерације Вегел је пратио кроз различита историјска раздобља, како објашњава Жилник, од слома Аустроугарске, преко формирања Краљевине Југославије, и потом доласка Хортијевој војска, па партизана на власт, што се све рефлектовало на положај мађарске мањинске заједнице, на нимало лак живот у два језика и две културе, у таквим околностима, да би мањинска заједница доживела да, после рата, буде у равноправном положају с осталима. Невероватни локални земљотреси, како истиче Жилник, прелазе преко тог микросвета који Ласло Вегел фантастично описује.

- Читајте Вегелову књигу, она је све занимљивија, све актуелнија, све занимљивија и све критичнија према овом моменту у коме сада живимо не само ми у Србији него фактички цео бивши Источни блок који је толико отишао назад, да већ почиње да се дисквалификује у свету – поручио је Жилник публици, а Вегелу да, после његове књиге, када затвори очи, може да га, без комплекса, види раме уз раме са Тишмом.

Шнајдеров роман „Доба мједи“ је, како је подсетила Владислава Гордић, у Хрватској најчитанији, и међу најпозајмљивијим је књигама у тамошњим библиотекама. Доживео је три издања у Хрватској, али, како је поменула Владислава Гордић, Шнајдер је највише цезнуо са српским издањем, и ево га сада пред овдашњим читаоцима.

- Пуно прије него је књига постала међународно позната, прва промоција је била на факултету код вас, у Новом Саду. Томе је шест година. Та деца су већ професори. Они су се тако добро спремили за ту промоцију. Ја ћу вам рећи да је ту речено неколико ствари које нигде, па ни у критикама холандским, француским, нису такли. Јавни живот „Доба мједи“ је почео у Новом Саду на факултету, тако да сада као да се нешто затвара – рекао је Слободан Шнајдер на овој „новој“ промоцији.

За једно од питања које отвара његов роман, Вегел каже да је проблем који постоји у овом делу Европе, и у Србији, а то је несахрањена прошлост.

- Никад се прошлост не сахрањује достојанствено и мило. Ми то не чинимо. Све остаје половично, недоречено, незавршено, и онда се то враћа. Али, да цитирам Маркса, историја се прво догађа као трагедија, а онда као фарса, а ми сад живимо у тој фарси - навео је Вегел.

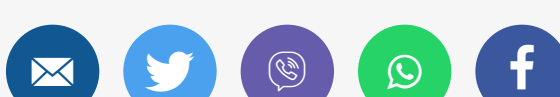
Можда ће се наћи један млади таленат који ће написати разговор између Шнајдеровог Кемпфа, и Вегеловог деде, јер имају јако сличну судбину, како сматра Вегел, објашњавајући да је Кемпф био изложен вихорима историје, и трудио се само да преживи, као и његов деда.

- Мислим да је то та наша судбина, којој смо изложени, тој заиста контроверзној историји. Нема ниједне генерације овде на овом тлу, не само у Србији, него и у Мађарској, Словачкој, Чешкој, која то није прошла. Ниједна генерација није успела да доврши свој историјски посао, није могла да види какве су то илузије. Ниједна генерација није ништа завршила, све је остало половично, све је прекинуто. И то није само питање револуције, него има неке јаче силе, која спречава да се нешто доврши, заврши. Или то није можда сила. Можда ми немамо Антигону, која има храброст да каже властима: Ја ћу сахранити свога брата. И, ако бих укратко хтео да дефинишем шта сам ја хтео увек у животу, онда сам увек хтео да кажем: Ја ћу сахранити свога брата – овим речима је Вегел, уз велики аплауз, завршио књижевну промоцију два значајна аутора и њихових романа.

Н. Пејчић

Тагови: [ласло вегел](#)

28.09.2021 • 11:31 > 11:34
Извор: Dnevnik.rs

Више са вебa

Samohrana mama iz Novog Sada zarađuje preko 1,700,000 mesečno uz pomoć ove metode

Stefanović: "Danas vodimo istu borbu, i Vučić, i Vlada i cela država..."

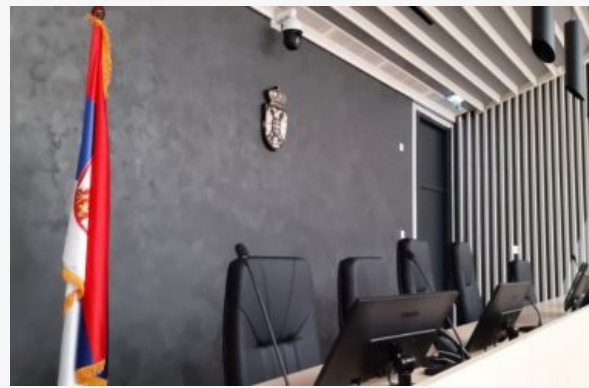
MINISTAR MALI: U Izveštaju EK dat veliki plus našoj ekonomiji

Očistite krvne sudove i normalizirajte pritisak odmah!

ZAJAM SVAKOG DANA RASTE PO 5.000 EVRA: Bankama dugujemo skoro dve milijarde evra više nego lane, najviše "skočili" potrošački krediti

ODLOŽENO SUĐENJE ZA GAŽENJE NA KARABURMI: Novo ročište zakazano za 2. novembar

Doktori otkrili trik za dugoročno rešenje dijabetesa...

SMENJEN GLAVNI UREDNIK BILDA: Jedan od najmoćnijih ličnosti u nemačkim medijima na udaru

Sa ovim čajem visok pritisak ćete pobediti! Samo ovo pročitajte!

SHARE MEDIA

Коментари

СВИ КОМЕНТАРИ (0)

ОСТАВИ КОМЕНТАР

СВИ КОМЕНТАРИ (0)